

Rozmawiali o działalności ks. prof. Józefa Budniaka

Data publikacji: 7.12.2022 16:44

Podczas konferencji w cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego rozmawiano o twórczości naukowej, niezwykłych inicjatywach i doświadczeniach ekumenicznych, duszpasterskich oraz teologicznych obchodzącego w tym roku 70. urodziny ks. prof. Józefa Budniaka. Poniedziałkowe spotkanie z jubilatem w towarzystwie kilkunastu naukowców zorganizowały Komisja ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich katowickiego oddziału PAN wspólnie z uniwersyteckim Wydziałem Sztuki i Nauk o Edukacji w Cieszynie.

fot. diecezja.bielsko.pl

Kim jest ks. prof. Józef Budniak?

Józef Budniak urodził się 16 marca 1952 w Cieszynie. Po ukończeniu Technikum Mechaniczno-Elektrycznego w Cieszynie, w latach 1971-1974 studiował na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Następnie odbył studia w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym i na Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, gdzie w 1979 roku uzyskał tytuł magistra teologii w zakresie historii Kościoła na podstawie pracy: „Tło historyczne męczeństwa bł. Jana Sarkandra”. Przez dwa lata odbywał staż seminaryjny jako katecheta w parafii w Jaworzynce. W 1980 roku przyjął święcenia diakonatu, a w 1981 roku święcenia kapłańskie z rąk bp. Herberta Bednorza. W latach 1979-1984 podjął studia licencjacko-doktoranckie na Wydziale Nauk Społecznych UŚ w Katowicach. Pracował jako wikariusz w parafiach w Katowicach-Brynowie (1981–1985) oraz w Rudzie Śląskiej (1985-1989). W latach 1989-2004 był proboszczem parafii św. Jana Chrzciciela w Brennej.

W 1994 obronił rozprawę doktorską: „Duchowość chrześcijańska i tło religijno-społeczne działalności Jana Sarkandra” i uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie historii filozofii. W 1996 roku został pracownikiem naukowo-dydaktycznym UŚ. Prowadził zajęcia w Filii UŚ na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym w Cieszynie na specjalności: edukacja religijna o profilu katolickim i ewangelickim. W 2002 roku otrzymał stopień doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie teologii ekumenicznej („Ekumenizm jutra na przykładzie Śląska Cieszyńskiego. Studium historyczno-pastoralne”). W 2004 roku zatrudniono go na stanowisku profesora nadzwyczajnego na Wydziale Teologicznym UŚ w Katowicach. Tytuł naukowy profesora nauk teologicznych zdobył w 2011 roku. Od 2012 roku jest członkiem senatu UŚ w Katowicach. W latach 2002-2006 był też przewodniczącym Komisji ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich PAN (Oddział w Katowicach).

W latach 1992-2000 działał jako prezydent Międzynarodowej Wspólnoty Ekumenicznej - Region Polski, a w latach 2004–2008 był kierownikiem Zakładu Teologii Ekumenicznej. W 1997 i 2007 roku był delegatem KEP na Zgromadzenie Ekumeniczne Kościołów Europy (Graz i Sibiu). Dwukrotnie (1996 i 2010) prowadził razem z księdzem ewangelickim rekolekcje ekumeniczne w Laskach koło Warszawy. Jako proboszcz parafii w Brennej (1989-2004) prowadził szeroką działalność duszpasterską o charakterze ekumenicznym zarówno na płaszczyźnie duchowej, jak i praktycznej. Wraz z proboszczem ewangelicko-augsburskim w parafii odwiedzali co roku małżeństwa i rodziny o różnej przynależności wyznaniowej. W 1990 roku zorganizował dożynki ekumeniczne, w 2002 roku – międzynarodowe nabożeństwo ekumeniczne o pokój na całym świecie z udziałem biskupów różnych wyznań z Polski i Republiki Czeskiej. Stale organizował ekumeniczne koncerty chórów w okresie Bożego Narodzenia. Od 1992 roku jest referentem ds. ekumenizmu w diecezji bielsko-żywieckiej i od 1998 roku – wykładowcą ekumenizmu na UŚ i w Wyższym Seminarium Duchownym OO. Franciszkanów w Panewnikach, a od 2012 roku – przewodniczącym Stowarzyszenia Teologów Ekumenistów. Od 2014 roku jest członkiem Zespołu ds. Dialogu ze Wspólnotą Kościelną Ewangelicko-Augsburską. Wchodzi w skład kilku komitetów redakcyjnych i rad naukowych.

Opowiadali i wspominali

Podczas obrad, którym przewodniczył prof. Wojciech Świątkiewicz z Komisji ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich, prof. Zygfryd Glaeser przybliżył koncepcje ekumenizmu w twórczości naukowej ks. profesora Józefa Budniaka, a prof. Zdzisław Kijas skoncentrował się na omówieniu niezwyklego wspólnego osiągnięcia, jakim jest „Encyklopedia Ekumenizmu”.

Ks. prof. Robert Samsel opowiedział o zaangażowaniu referenta ds. ekumenizmu w diecezji bielsko-żywieckiej od początku istnienia tej jednostki administracyjnej Kościoła. Następni mówcy – dr Adam Palion, prof. Marek Uglorz i Dorota Wiewióra – przybliżyli postawę wybitnego ekumenisty i jego aktywności w wymiarze relacji między chrześcijańskimi denominacjami oraz dialogu katolicko-żydowskiego.

Prof. Marek Rembierz opisał cyrylo-metodiańskie idee i wartości zawarte w analizach i interpretacjach ks. Budniaka, a prof. Andrzej Kasperek streścił aktywność naukową, dydaktyczną i organizacyjną duchownego, który związał swą działalność z Filią UŚ w Cieszynie.

Życzenia dla jubilata

W związku z 70. rocznicą urodzin profesora, specjalne życzenia urodzinowe przesłali m.in. przewodniczący Rady ds. Ekumenizmu KEP bp Jacek Jezierski i metropolita wrocławski abp Józef Kupny.

„W imieniu Rady ds. Ekumenizmu KEP, w której Ksiądz Profesor był konsultorem, wyrażam podziękowanie za wielkie i kompetentne zaangażowanie na rzecz jedności podzielonych chrześcijan. Ksiądz Profesor kształtował przez lata wrażliwość ekumeniczną swoich studentów i słuchaczy wykładów. Kruszył wielowiekowe stereotypy, które utrwały niechęć, podejrzliwość, a nawet wrogość między wyznaniem chrześcijańskimi. Dociekał Ksiądz Profesor prawdy, dotyczącej spraw trudnych, a nawet dramatycznych i starał się ją prezentować, uwzględniając uwarunkowania historyczne zdarzeń mentalność osób różną od współczesnego sposobu myślenia” – pisze biskup elbląski Jacek Jezierski.

„To nie przypadek, że ten piękny jubileusz obchodzimy w czasie, kiedy katolicy w Polsce rozważają słowa: Wierzę w Kościół Chrystusowy, a kiedy do głosu jakby na nowo dochodzą sformułowane w okresie oświecenia powody, dla których należy nie lubić Kościoła. Paradoksalnie jest to czas, w którym ten Kościół potrzebuje nie tylko mądrych teologów, którzy będą potrafili pokazać i opisać jego piękno, ale także świadków, którzy swoją wiarą i postawą pokażą, dlaczego warto wierzyć w Kościele i wierzyć Kościołowi. Dziękuję, że polski Kościół w osobie Księdza Profesora ma osobę, którą łączy w sobie te dwa wymiary” – zaakcentował abp Józef Kupny.

1995 rokiem historycznego Kongresu

Wydarzenie uwieńczył pokaz filmu dokumentujący 28. Międzynarodowy Kongres Ekumeniczny w Cieszynie w 1995 roku, jaki odbył się z inicjatywy ks. prof. Budniaka. Pokłosiem Kongresu sprzed prawie 30 lat były i nadal są m.in. liczne inicjatywy ekumeniczne oraz bardzo dobra współpraca między biskupami katolickimi i ewangelickimi na terenie Śląska Cieszyńskiego.

We wspomnianym Kongresie w 1995 roku, udział wzięło 350 uczestników różnych wyznań z 16 krajów Europy, USA i Afryki, będących w większości członkami Międzynarodowej Wspólnoty Ekumenicznej.

Ks. Budniak przyznał, że na pomysł zaproszenia ludzi z całego świata do Cieszyna wpadł spontanicznie, 3 lata wcześniej podczas Kongresu w Viviers we Francji. Hasłem Kongresu były słowa: „Odnów nas przez modlitwę i przez pracę: ora et labora”. Na końcu chrześcijanie z Polski i z zagranicy uczestniczyli w dożynkach ekumenicznych w Brennej. Podczas spotkania codziennie były odprawiane nabożeństwa w różnych miejscach Cieszyna, a także w Krakowie. Wśród uczestników byli m.in. kard. Henryk Gulbinowicz, biskupi Józef Życiński i Andrzej Suski, ambasadorzy Słowacji, Iranu i Chile.

Dzięki postulatowi członków Międzynarodowej Wspólnoty Ekumenicznej na Wydziale Pedagogiki cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego w 1998 roku pojawiła się specjalność ekumeniczna dla katechetów katolickich i ewangelickich, która istniała 10 lat do czasu powstania tu Wydziału Teologicznego ze specjalnością dla nauczycieli. W 1998 roku powstała na cieszyńskiej uczelni także kaplica ekumeniczna.

- To jedyna kaplica ekumeniczna na uczelni państwowej i prywatnej w Polsce. Ta inicjatywa to niewątpliwie pokłosie tamtego Kongresu, który do dziś bardzo miło wspominają moi zagraniczni przyjaciele – zwrócił uwagę jubilat.

Inne inicjatywy inspirowane Kongresem to m.in. działalność na UŚ w Cieszynie i fakt, że centralne nabożeństwo ekumeniczne w Polsce z okazji Roku Jubileuszowego odbyło się w 2000 roku w Bielsku-Białej. Powstały też ekumeniczne olimpiady wiedzy biblijnej i maratony czytania Pisma Świętego. Z inspiracji encykliką Jana Pawła II „Ut Unum Sint”, w każdy drugi czwartek każdego miesiąca nieprzerwanie odbywają się w bielskiej katedrze Msze św. w intencji jedności wyznawców Chrystusa. 18 marca 2002 roku w Brennej odbyło się międzynarodowe nabożeństwo ekumeniczne w intencji pokoju, nawiązujące do międzyreligijnego spotkania modlitewnego w tej samej intencji, zorganizowanego z inicjatywy papieża Jana Pawła II w Asyżu.

red./diecezja.bielsko.pl